

Ὁμιλία ἐπὶ τῇ Ἀναστηλώσει τῶν Ἁγίων Εἰκόνων († Μάρτιος 843)

Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας 2023

Ἐνότης ἐν τῇ Ἀληθείᾳ

Ἐνότης ἐν τῇ Ἀγάπῃ*

«Ἀληθεύοντες ἐν Ἀγάπῃ» καὶ Ἀγαπῶντες ἐν Ἀληθείᾳ

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε καὶ Πατέρα μας·

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀδελφοί·

Σεβαστοί, Ὁσιολογιώτατοι καὶ Ὁσιώτατοι Πατέρες καὶ Μητέρες·

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοὶ καὶ Ἀδελφές·

Τέκνα ἐν Κυρίῳ·

«Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσιν!»...

«Ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ **Ἀγάπη** τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός, καὶ ἡ **Κοινωνία** τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶη μετὰ πάντων ἡμῶν»!...

Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν!...

Ἡ σημερινὴ Κυριακὴ, ἡ πρώτη τῶν Ἁγίων Νηστειῶν, μᾶς εἰσάγει κατ' εὐθειᾶν καὶ μὲ ἓνα τρόπον σαφῆ καὶ ἔντονο στὰ **οὐσιώδη** τῆς Ἐκκλησίας μας, στὰ **καίρια** τῆς Ἁγίας Πίστεώς μας καὶ τῆς **Σωτηρίας** μας.

Τὸ βαθύτατο νόημα τῆς μεγάλης αὐτῆς Ἡμέρας εἶναι, ὅτι τὸ **Δόγμα** καὶ τὸ **Ἡθος** στὴν Ὁρθόδοξη ἐν **Χριστῷ Ζωῇ** εἶναι **ἀλληλένδετα**.

Ὁ ἐπίπονος Ἀγὼν τῆς **Μετανοίας**, ἡ πορεία μας πρὸς τὸν ἀπολεσθέντα Παράδεισο, ἡ **Συσταύρωσις** καὶ ἡ **Συν-ανάστασις** καὶ **Ἀνακαίνισις** μας ἐν Χριστῷ, ὅλα αὐτὰ στηρίζονται, πρέπει νὰ στηρίζονται καὶ νὰ καθοδηγοῦνται ἀπὸ τὴν **Ὁρθὴ Πίστι**, ἀπὸ τὴν **Θεανθρώπινη Ἀλήθεια** τῶν Ἁγίων Προφητῶν, τῶν Ἀποστόλων, τῶν Πατέρων καὶ τῶν Συνόδων.

Ἡ Ὁρθὴ Πίστις, ἡ Ὁρθοδοξία, δὲν ἀρκεῖ γιὰ νὰ ἐνδυθοῦμε¹ τὸν Κύριόν μας· ἀπαιτεῖται καὶ τὸ Ὁρθὸν ἦθος, ἡ Ὁρθοπραξία.

Ὁ Ὅσιος Θεόδωρος Στουδίτης μᾶς προτρέπει πολὺ χαρακτηριστικὰ στὴν κατανόησι τῶν *δύο ὄψεων* τῆς ἐν Χριστῷ Ζωῆς μας:

«Φυλάζωμεν τὴν Πίστιν ἀκλινῆ καὶ τὸν Βίον σῶον, μὴ λυμαινόμενοι θάτερον θατέρῳ, ἀλλ' ἐκατέρωθεν ὄντες σῶοι καὶ τέλειοι»².

Βεβαίως, ἡ διατήρησις αὐτῆς τῆς ἀλληλο-εισδύσεως **Πίστεως** καὶ **Βίου,** **Ἀληθείας** καὶ **Πράξεως,** δὲν εἶναι μία ὑπόθεσις εὐκολοῦς.

Ἀπαιτεῖται κόπος καὶ ἄσκησις· ζητεῖται **αὐταπάρνησις** καὶ **αὐτοθυσία,** ὅπως αὐτὰ ἀλληλο-περιχωροῦνται στὸ βαθύτατο νόημα τοῦ **Σταυροῦ**· διότι, ἄνευ τοῦ **Σταυροῦ** ἡ θέωσις καὶ ἡ σωτηρία μας εἶναι ἀνέφικτος.

Ἀναφερόμενος στὸ θέμα τοῦ **κόπου,** προσθέτω –καὶ τῆς κατ' ἐπέκτασιν ἐπιπόνου ἐργασίας ἐν Χριστῷ, ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος μᾶς ὑπενθυμίζει τὰ ἑξῆς:

«Διὰ τοῦτο καὶ ἐξ ἀρχῆς ὁ Θεὸς πόνον τῷ ἀνθρώπῳ συνέξενεν, οὐχὶ τιμωρούμενος αὐτόν, οὐδὲ κολάζων, ἀλλὰ σωφρονίζων καὶ παδεύων. Ὅτε ἄπονον βίον ἔζη ὁ Ἀδάμ, ἐξέπεσε τοῦ Παραδείσου· ὅτε δὲ ἐπίπονον καὶ ἐπίμοχθον ὁ Ἀπόστολος [Παῦλος], «τότε ἀπῆλθεν εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ εἰς τρίτον ἀνῆλθεν οὐρανόν. Μὴ τοίνυν κακίζωμεν πόνον, μηδὲ διαπτύωμεν (περιφρονοῦμεν) ἐργασίαν»³.

* * *

Σεβαστοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί·

Ἡμεῖς, οἱ ἐλεηθέντες νὰ εἴμεθα Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, ὀφείλουμε νὰ μὴ λησμονοῦμε ποτέ, ὅτι ἡ τήρησις τῆς **Παραδόσεως,** ἡ πιστότης μας στὴν **Ἁγία καὶ Θεανθρώπινη Ἀλήθεια** τῆς **Ἐκκλησίας** μας, δὲν ἀφορᾷ μόνον στὴν **Δογματικὴ Διδασκαλία.**

Παράδοσις, κατ' ἀκρίβειαν, σημαίνει τὸ *«ὁμοφρονεῖν τῇ Ἐκκλησίᾳ»* ἐν πᾶσιν· τὸ *«ὁμοίως φρονεῖν τῇ Ἁγίᾳ Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ»⁴,* ὅπως ἀποφαίνεται ὁ Ἅγιος Πατέρας μας Ἱερώνυμος, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος Κύπρου.

Πιστεύουμε καὶ ζοῦμε ἐντὸς τῶν **Ὁρίων** τῆς Ἐκκλησίας, ἀκολουθοῦντες

«τὰς τῶν Ἁγίων θεοπνεύστους θεολογίας καὶ τὸ τῆς Ἐκκλησίας εὐσεβὲς φρόνημα»⁵.

Οἱ προσπάθειές μας, ὁ **Σταυρός** μας, ἀποβλέπει, Χάριτι Θεοῦ, στὴν **μίμησι** τῶν Ἁγίων Πατέρων μας, τόσο στὴν **Πίστι,** ὅσο καὶ

στην Πράξι, «εἴμαστε ἐκκλησιαστικοὶ ὅσο εἴμαστε ἁγιοπατερι-
κοί»⁶.

Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος εἶναι ἀπόλυτος καὶ ἀποκαλυπτικός:

*«Δεῖ γὰρ ἡμᾶς κατὰ σκοπὸν τῶν Ἁγίων καὶ τῶν Πατέ-
ρων πολιτεύεσθαι, καὶ τούτους μιμεῖσθαι· εἰδέναι δέ, ὅτι
τούτων ἀφιστάμενοι, ἀλλότριοι καὶ τῆς τούτων κοινωνί-
ας γενόμεθα»⁷.*

Ὁ δὲ Μέγας Βασίλειος μὲ ἀυστηρότητα μᾶς ἐφιστᾷ τὴν προσοχήν:

*«Τὸ μὲν γὰρ Πατράσι μὴ ἀκολουθεῖν, καὶ τὴν ἐκείνων
φωνὴν [μὴ] κυριώτεραν τίθεσθαι τῆς ἑαυτῶν γνώμης,
ἐγκλήματος ἄξιον, ὡς ἀθθαδεΐας γέμον»⁸.*

Ἀπαιτεῖται λοιπὸν μεγάλη προσοχή, ἐγρήγορσις καὶ προσευχή,
ὥστε ἡ Θεία Χάρις νὰ μὴ μᾶς ἐγκαταλείψῃ καὶ ἔτσι ἀπολέσουμε
τὰ κριτήρια μεταξὺ τοῦ Ὁρθοδόξου καὶ τοῦ Κακοδόξου, μεταξὺ τῆς
Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς Κακοδοξίας, μεταξὺ τοῦ Εὐαγγελικοῦ Ἦθους
καὶ τῆς «θρησκείας τῶν ἀγγέλων», καὶ τῆς «ἐθελοθρησκείας», κατὰ
τὸν Ἅγιο Ἀπόστολο Παῦλο⁹.

Ὁρθότατα ἔχει ἐπισημανθῆ καὶ ἀξίζει τώρα νὰ τὸ ὑπογραμμί-
σουμε, ὅτι

*«ἀναμέσα στὸ ὀρθόδοξο καὶ τὸ μὴ ὀρθόδοξο ἡ δια-
φορὰ μπορεῖ νὰ εἶναι (φαίνεται ὅτι εἶναι) μία τρίχα, ἀλλὰ
[ἡ διαφορὰ αὐτῆ] εἶναι χαώδης»¹⁰.*

* * *

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες·

Στὴν προοπτικὴ αὐτῆ, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Πα-
τέρας μας, ὡς καὶ ἅπαντες οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ Ποιμένες τῆς Ἐκκλη-
σίας μας, σήμερα προτρέπουν καὶ παρακαλοῦν τὰ ἐν Χριστῷ τέ-
κνα αὐτῶν σὲ **ἐνότητα καὶ ὁμοψυχία** ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

Ὁ ἔνθεος ζῆλος γιὰ τὰ θέματα τῆς **Ἁγίας Πίστεως** μας πρέπει
βεβαίως νὰ διατηρῆται ἀπαραμείωτος, πολλῶ μᾶλλον ἐφ' ὅσον ὁ
καλπάζων **Συγκρητισμός**, ὁ **Διαχριστιανικός** καὶ **Διαθρησκειακός**
Οἰκουμενισμός, ἔχει ἤδη πλήρως ἀποχαλινωθῆ, μέχρι καὶ τοῦ ση-
μείου, ὥστε οἱ ἐξ ὀρθοδόξων ἐπίσημοι **Καινοτόμοι Οἰκουμενισταὶ**
νὰ ἐκδίδουν πλέον τὸ **Κοράνιον** καὶ νὰ δωρίζουν τοῦτο σὲ Μου-
σουλμάνους θρησκευτικούς λειτουργοὺς δημοσίως καὶ *γυμνῇ τῇ*
*κεφαλῇ*¹¹!...

Ναί, ὀφείλουν ἀσφαλῶς τὰ ἐν Χριστῷ τέκνα μας νὰ προσέχουν
καὶ νὰ ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τοὺς *ψευδοποιμένας* αὐτούς, διότι ὡς
λέγει ὁ Ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος:

«Πᾶς ὁ λέγων [καὶ πράττων –προσθέτω] παρὰ τὰ διατεταγμένα, κἂν ἀξιόπιστος ᾦ, κἂν νηστεύῃ, κἂν παρθενεύῃ, κἂν σημεῖα ποιῇ, κἂν προφητεύῃ, λύκος σοι φαινέσθω, ἐν προβάτου δορᾷ, προβάτων φθορὰν κατεργαζόμενος»¹².

Πράγματι, πάντες οἱ τῶν Ὁρθοδόξων παῖδες, λόγω τε καὶ πράξει, ἀποπτύουν τὴν παναίρεσιν τοῦ **Οἰκουμενισμοῦ**, τὰ πολλὰ ἔκγονα καὶ παρακλάδια του, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὴν **Ἡμερολογιακὴν Καινοτομίαν τοῦ 1924**.

Ταυτοχρόνως ὁμως, τὸ *Μικρὸν Ποίμνιόν* μας ὀφείλει νὰ συσφίγῃ τὶς σχέσεις **Ἀγάπης** καὶ **Ἀληθείας** μὲ τοὺς Ποιμένας του· δὲν ἐπιτρέπονται *μικρολογίες, φλυαρίες καὶ σχισματικὲς τάσεις ἢ πράξεις*, ἐν καιρῷ μάλιστα δεινοῦ ἀντι-αιρετικοῦ Ἀγῶνος.

Ἄς μὴ λησμονοῦν τὰ ἐν Χριστῷ τέκνα καὶ οἱ πνευματικοὶ Ἀδελφοί μας, ὅτι ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας μας **δὲν ὑπάρχει, δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχει, «ἀντιπολίτενσις»**, διότι –ὅπως λέγει ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος– ποιμένες καὶ πρόβατα

« πάντες τὸ αὐτὸ Πνεῦμα ἐλάβομεν, πάντες εἰς Υἱοθεσίαν ἐκλήθημεν »¹³.

Δὲν ὑπάρχει, ἐπαναλαμβάνω, **«ἀντιπολίτενσις»**, δηλαδὴ ἀντιπαλότης, ἀλληλο-μαχία, ἀδελφο-μαχία, καὶ ἀλληλο-φθορά...

Καὶ τί ὑπάρχει; Στὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ὑπάρχει μόνον **Συλλειτουργία Διακονημάτων καὶ **Ἀλληλο-Οικοδομή**¹⁴.**

Κληρικοὶ καὶ Λαϊκοί, οἱ συγκροτοῦντες τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, ἀγωνίζονται τὸν Καλὸν Ἀγῶνα, **«Ἀληθεύοντες ἐν Ἀγάπῃ»¹⁵ καὶ Ἀγαπῶντες ἐν Ἀληθείᾳ, «ἄχρι οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ἡμῖν»**, μέχρι τοῦ **«κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν»¹⁶.**

* * *

Πανσέβαστοι Ποιμένες· Σεβαστοὶ Πατέρες· Ἀγαπητοὶ Ἀδελφοί·

Σήμερα ἐορτάζουμε, μὲ ἕναν ἐξαίρετο τρόπο, τὸ **Μυστήριον τῆς Ἐνανθρωπήσως τοῦ Κυρίου μας**, ὅπως αὐτὸ ἐμφαντικώτατα προβάλλεται καὶ κηρύσσεται διὰ τῶν **Ἁγίων Εἰκόνων**.

Μὲ τὴν Ἐνσάρκωσι, ὁ ἄκτιστος Θεὸς ἐγίνε στοὺς κτιστοὺς ἀνθρώπους πραγματικὰ

«προσιτὸς καὶ μπορούμε νὰ βλέπουμε στὸν Χριστὸ εἰκονιζόμενο τὸ Πρόσωπο τοῦ Πατρός: “Ὁ ἑωρακὼς Ἐμε ἐώρακε τὸν Πατέρα”»¹⁷.

Ἡ Εἰκόνα προεκτείνει, τρόπον τινά, τὴν Ἀνθρωπότητα τοῦ Χριστοῦ μας καὶ τῶν Ἁγίων Του, δηλαδή τοῦ Σώματός Του, καὶ
**«καθιστᾷ [Αὐτοῦς] παρόντας ἀνάμεσά μας, φανερώ-
νει τὸν Χριστὸ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ»¹⁸.**

Ἡ Εἰκόνα φανερώνει τὴν **Μία** καὶ **Μοναδική** Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μας.

Σήμερα λοιπόν, ὅποτε συναντῶνται μυστικὰ διὰ τῶν **Εἰκόνων** καὶ ἐν τῷ **Χριστῷ** ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ Γῆ· **τώρα**, μὲ τὴν ἔναρξι τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἃς προσευχηθοῦμε καὶ ἃς ἐπιτρέψουμε –Κλῆρος καὶ Λαός– στὸν Σωτήρᾶ μας νὰ **παρέμβῃ** δυναμικὰ στὶς καρδιές μας.

Σήμερα, τὴν πρώτη Κυριακὴ τῶν Ἁγίων Νηστειῶν, στὰ **Ὁνομαστήρια** τῆς Ἐκκλησίας μας, ἃς ἀνανεώσουμε τὴν **συνθήκη**, ἡ ὁποία ἀπορρέει ἀπὸ τὸ **Βάπτισμα** καὶ τὴν **Χειροτονία** μας, μὲ ἐγγυητὲς τὴν **Ἵπεραγία Θεοτόκο** καὶ **Πάντας τοὺς Ἁγίους**.

Ποιά εἶναι ἡ **συνθήκη** αὐτή;...

• **Νὰ** εἴμεθα καὶ νὰ παραμείνουμε ἐνωμένοι τόσο **στὴν ἐν Χριστῷ Ἀλήθεια**, ὅσο καὶ **στὴν ἐν Χριστῷ Ἀγάπη**... **«Ἀληθεύοντες ἐν Ἀγάπῃ»¹⁵** καὶ **Ἀγαπῶντες ἐν Ἀληθείᾳ**.

Καὶ θὰ κλείσω τὶς ταπεινές μου σκέψεις μὲ τὸν ...ἄξιοθαύμαστον πράγματι ...θαυμασμόν τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου:

«Ὁ μένων ἐν τῇ Ἀγάπῃ –ὦ τῆς μεγάλης καὶ ἀνεκδιηγήτου Χάριτος!– αὐτὸς μένει ἐν τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι. Καὶ ἀντιστρόφως, ἡ Ἁγία Τριάς μένει ἐν αὐτῷ. Βλέπεις, ἀδελφέ μου Χριστιανέ, χάρισμα; Βλέπεις μεγαλεῖον; Βλέπεις ἄξιαν ὅπου λαμβάνει ἐκεῖνος, ὅπου ἔχει τὴν πρὸς Θεὸν καὶ πρὸς τὸν ἀδελφόν του ἀγάπην; Ναὸς γὰρ καὶ κατοικία καὶ μονὴ γίνεται τῆς ὑπερουσίου καὶ βασιλικωτάτης Τριάδος, Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος»¹⁹.

Σᾶς εὐχαριστῶ!

† ὁ Ὡ. κ' Φ. Κ.

20ῆ Φεβρουαρίου 2023 ἐκ. ἡμ.

+

Τῷ δὲ Θεῷ

δόξα καὶ εὐχαριστία!

(*) **Ὁμιλία**, ἐκφωνηθεῖσα τὴν 20ῆν Φεβρουαρίου 2023 ἐκ. ἡμ., **Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας**, στὸν *Κατανυκτικὸν Ἐσπερινόν*, εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίου Ἀθανασίου, Νέας Φιλαδελφείας Ἀττικῆς. →

1. Πρβλ. Ρωμ. ιγ' 14.
2. **Όσιου Θεοδώρου Στουδίτου**, *Κατήχησις ΝΑ', Μικρά Κατήχησις*, σελ. 142, έκδ. «Όρθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 1984.
3. **Ι. Χρυσοστόμου**, PG τ. 49, στλ. 45, *Εἰς τοὺς Ἀνδριάντας*, *Όμιλία Β' § η'*.
4. **Άγίου Ίερωνύμου**, PL τ. 22, στλ. 475. «*Sentire cum Ecclesia*», «*Cum Ecclesia Catholica sentire*». • Βλ. **Άγίου Ίπιφανίου Κύπρου**: «*Όμοίως φρονούσι τῇ Ἁγία Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ*», PG τ. 41, στλ. 856B, *Κατὰ Αἰρέσεων Ὀγδοήκοντα/ Πανάριον, Βιβλίον Β', Τόμος Α', § ΜΗ', α'*, *Κατὰ Φρυσαστῶν ἤτοι Μοντανιστῶν*.
5. Βλ. *Συνοδικὸν τῆς Ὁρθοδοξίας*.
6. **Άρχιμανδρίτου (νῦν Μητροπολίτου) Ίεροθέου Βλάχου**, Ἐκκλησία καὶ Ἐκκλησιαστικὸ Φρόνημα, «*Τὸ "Συνοδικὸν τῆς Ὁρθοδοξίας"*», σελ. 279, Ί. Μ. Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου (Πελαγίας), Λεβάδεια 1990.
7. **Μ. Ἀθανασίου**, PG τ. 25, στλ. 528B, *Ἐπιστολὴ πρὸς Δρακόντιον*, §4.
8. **Μ. Βασιλείου**, PG τ. 32, στλ. 392CD, *Ἐπιστολὴ ΝΒ', Κανονικαῖς*, §α'.
9. Πρβλ. Κολοσ. β' 18 καὶ 23. • «*Ἐθελοθρησκ(ε)ία*»· αὐθαίρετος, κατ' ἴδιον θέλημα θρησκεία.
10. Ἀνατολικὸς Ὁρθόδοξος Μοναχισμὸς..., τ. Α', σελ. 538, ἔκδοσις β', Ί. Μ. Παντοκράτορος Σωτῆρος Χριστοῦ, Κέρκυρα 2003. • *Καθηγουμένου (πρ.) Ί. Μ. Ἰβήρων π. Βασιλείου Γ.*
11. Βλ. **Ἐλευθερίου Κοσμίδη**, «*Τὸ Κοράνι στὰ Ἑλληνικὰ ἔφερε ὁ Ὁικουμενικὸς Πατριάρχης στὴν Κῶ*», περιοδ. «*Θεοδρομία*», Ὀκτώβριος-Νοέμβριος 2022, σελ. 552-554.
12. **Άγίου Ίγνατίου Θεοφόρου**, PG τ. 5, στλ. 912AB, *Πρὸς Ἡρώνα Διάκονον Ἀντιοχείας*.
13. **Ι. Χρυσοστόμου**, PG τ. 48, στλ. 950, *Περὶ τοῦ μὴ ἀναθεματίζειν ζῶντας ἢ τεθνηκότας*, §γ'.
14. Πρβλ. Α' Ἐφεσ. ε' 11: «*Ὁικοδομεῖτε εἰς τὸν ἔνα*». • Καὶ Α' Κορινθ. η' 1: «*Ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ*».
15. Γαλ. δ' 19· Ἐφεσ. γ' 17.
16. Ἐφεσ. δ' 15.
17. **π. Πλακίδα Deseille**, Μυστικὴ Ἄνοδος, Λόγοι στὸ Τριώδιο, σελ. 105, «*Ὁ Θεὸς ἐπεμβαίνει στὴ ζωὴ μας*», έκδ. «*Ἐαρ*», Ἀθήνα, Φεβρουάριος 2022. • Ἰωάν. ιδ' 9.
18. Αὐτόθι, σελ. 104.
19. **Όσιου Νικοδήμου Ἁγιορείτου**, *Ἐρμηνεία εἰς τὸ Α' Ἰωάν. δ' 16*.